



Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**
Број: 6/0-02-130/2014-5
Датум: 27. фебруар 2014. године
Београд

Председник Комисије за заштиту конкуренције на основу члана 37. став 2. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“ бр. 51/09 и 95/13), и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“ број 49/2011), одлучујући по пријави концентрације заведеној под бројем 6/0-02-130/2014-1, поднетој од стране адвоката по пуномоћју Драгана Гајина из адвокатског ортачког друштва BDK Advokati AOD из Београда, ул. Добрачина бр. 38, у име клијента – привредног друштва „ОТР банка Hrvatska d.d.“ са регистрованим седиштем на адреси ул. Домовинског рата бр. 3 Задар, Република Хрватска, регистрованог при Трговинском суду у Задру под бројем 060000531, дана 27. фебруара 2014. године, доноси следеће

РЕШЕЊЕ

I ОДОБРАВА СЕ у скраћеном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем непосредне контроле од стране привредног друштва „ОТР банка Hrvatska d.d.“, организованог у складу са правом Републике Хрватске и регистрованог при Трговинском суду у Задру под бројем 060000531, са седиштем на адреси ул. Домовинског рата бр. 3 Задар, Република Хрватска, над привредним друштвом „Vanco Populare Croatia d.d.“ регистрованим при Трговинском суду у Загребу под бројем 080011326 и са регистрованим седиштем на адреси ул. Петроварадинска бр. 1 Загреб, Република Хрватска, до чега долази на основу уговорног преузимања 98,99% удела у капиталу друштва „Vanco Populare Croatia d.d.“ од предходног власника тих удела.

II УТВРЂУЈЕ СЕ да је у прописаном року од стране подносиоца пријаве извршена уплата износа од 25.000,00 (двадесетпетхиљада и 00/100) ЕУР на девизни рачун Комисије за заштиту конкуренције отворен код Народне Банке Србије, с позивом на број 6/0-02-130/2014, што представља одговарајућу висину накнаде за издавање решења о одобрењу концентрације у скраћеном поступку из чл. 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције.

Образложење

Адвокат Драган Гајин из адвокатског ортачког друштва BDK Advokati AOD из Београда, ул. Добрачина бр. 38, у својству пуномоћника друштва „ОТР банка Hrvatska d.d.“, са седиштем у Задру, Република Хрватска, на основу специјалног пуномоћја број ОИВ: 52508873833 од 4. фебруара 2014. године, које је у име овог друштва издао и потписао Председник Управе и које је достављено Комисији и налази се у списима предмета, поднео је 14. фебруара 2014. године пријаву концентрације (у даљем тексту: пријава) која је у Комисији за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија) заведена под бројем 6/0-02-130/2014-1. Предметну пријаву адвокат Гајин поднео је у име клијента – хрватског привредног друштва „ОТР банка Hrvatska d.d.“, (у даљем тексту: ОТР, или подносилац пријаве). Истовремено са подношењем пријаве постављен је и образложени Захтев којим се тражи заштита одређених таксативно наведених података и информација садржаних у достављеној пријави, а Комисија је по овом захтеву одлучила доношењем закључка о заштити података бр. 6/0-02-130/2014-4 од 26. фебруара 2014. године. Прегледом примљеног поднеска, утврђено је да је исти припремљен на високом професионалном нивоу и врло квалитетно и целовито у свим својим деловима, те да је у потпуности усклађен са прописом којим је уређен садржај и начин подношења пријаве концентрације. Будући да је подносилац пријаве благовремено и у целисти извршио све финансијске обавезе ближе описане у ставу II изреке, то је констатована испуњеност свих услова за поступање и одлучивање Комисије у овој управној ствари.

Подносилац пријаве јесте банкарско друштво које је почело да послује у Републици Хрватској 2002. године под именом „Нова банка“ која је настала спајањем три регионалне банке – Далматинске, Истарске и Сисачке банке. Након тога, Новој банци се припаја 2004. године и Дубровачка банка, чиме је створена стабилна и профитабилна банкарска институција на хрватском банкарском тржишту. Њен већински власник од марта 2005. године, постаје ОTR Bank Nyrt, најснажнија мађарска банка, која осим у матичној држави, послује и у Бугарској, Црној Гори, Хрватској, Румунији, Русији, Словачкој, Србији и Украјини. Од тада, „Нова банка“ мења пословно име у „ОТР банка Hrvatska d.d.“, под којим именом ова финансијска институција и данас послује.

Подносилац пријаве Комисији је доставио све прописане податке, на основу којих је утврђено, да ово друштво тренутно има око 1000 запослених, да ради преко разгранате пословне мреже коју чини 97 огранака и да послује са преко 350 хиљада клијената (у које су укључени како они из сектора привреде, тако и они из сектора послова ове банке са становништвом). Регистровано седиште банке налази се у Задру, а пословни центри у Загребу, Пули, Сплиту, Сиску, Дубровнику и Осијеку. Подносилац пријаве учествује у обављању свих врста банкарских послова, укључујући кредите, депозите, финансијски лизинг, откуп потраживања (факторинг), издавање гаранција, авала и других облика јемства, изнајмљивање сефова, и др. Стицалац контроле у предметној пословној трансакцији послује у оквиру групације ОTR Group, чије је матично друштво ОTR Bank Nyrt из Мађарске – формирана 1995. године после успешно завршеног процеса приватизације мађарске Националне штедионице. Визија и

пословна амбиција ове групе, јесте да постане водећа универзална банкарска групација у Централној и Источној Европи, па је у смислу реализације оваквог циља, до сада OTP група преко следећих банака присутна у даље наведеним државама и то: DSK Banka (Бугарска), OTP Banka Hrvatska (Хрватска), OTP Bank Romania (Румунија), OTP banka Srbija (Србија), OTP banka Slovensko (Словачка), CJCS OTP Bank (Украјина), Crnogorska komercijalna banka (Црна Гора), ОАО OTP Bank (Русија).

Међу привредним субјектима који се сматрају друштвима OTP групе у Републици Србији, подносилац пријаве наводи следећа друштва: OTP banka Srbija a.d., OTP Factoring Serbia d.o.o., Друштво за poslove factoringa i konsaltinga – OTP Investment d.o.o. (сва са седиштем у Новом Саду) и Предузеће за производњу и промет млека и млечних производа Млекара Хан д.о.о. – у стечају, из Владичиног Хана. У склопу укупне документације која је од стране подносиоца пријаве достављена Комисији, приложени су и сви релевантни индикатори пословања који се односе на повезано друштво подносиоца пријаве које је регистровано и активно у Републици Србији, а то је OTP banka Srbija a.d. Седиште овог домаћег друштва са близу 700 запослених налази се у Новом Саду, а банка послује преко својих регионалних центара, лоцираних у Београду и Нишу и 47 филијала у осталим крајевима Србије. Поседује 55 пословних јединица (које су распоређене у свим већим градовима у оквиру укупне националне територије, на који начин је географски покривено читаво тржиште Републике Србије) и 191 банкомат широм земље. Пословне јединице лоциране су између осталог и у Београду, Нишу, Новом Саду, Пироту, Лесковцу, Крагујевцу, Крушевцу, Краљеву, Лозници, Чачку, Шапцу, Сомбору, Суботици, Кикинди, Зрењанину и другим градовима и општинама.

Друштво које је предмет преузимања у овој пословној трансакцији, јесте хрватски део италијанске банкарске групације Вансо Рополаре, које послује под именом Вансо Рополаре Croatia d.d., са седиштем у Загребу (у даљем тексту: ВРС, или циљно друштво). Располаже са мрежом од 65 огранака широм Хрватске и броји више од 60 хиљада клијената. Циљно друштво, као ни други делови Вансо Рополаре групе, нису присутни ни непосредно, ни посредно на територији Републике Србије. Предмет пословања циљног друштва јесу банкарски послови у најширем смислу, који су од стране подносиоца пријаве таксативно набројани. Осим свих врста депозитне и кредитне активности, ова банка обавља и све друге уобичајене банкарске услуге које су укључене у најчешћи стандардни обухват и садржај укупне активности једне пословне банке, које су од стране подносиоца пријаве у документацији која је достављена Комисији појединачно наведене.

Матично друштво циљног друштва у предметној концентрацији, јесте италијанска банкарска група Вансо Рополаре Societa Cooperativa, која је водећа банкарска група у Италији са око 2.000 огранака, више од 20.000 запослених и са преко 150 година искуства у обављању банкарских послова. Клијенти ове банкарске организације (за које се рачуна да их има око 3 милиона), јесу првенствено грађани – физичка лица, као и мала и средња предузећа. Групација преко својих огранака и представништава, осим у Италији као матичној држави, послује и у бројним другим европским и ваневропским државама широм света,

међу којима и у Великој Британији, Луксембургу, Мађарској, Швајцарској, Хрватској, Кини, Индији, Хонг Конгу.

Као акт о концентрацији, односно правни основ њеног спровођења, подносилац пријаве Комисији је доставио Уговор о купопродаји који су 31. јануара 2014. године потписали представници страна учесница у овој купопродајној трансакцији. На страни продавца предмета купопродаје то је италијанско друштво Banco Popolare Societa Cooperativa (продавац), док се на страни стицаоца предмета купопродаје јавља хрватско друштво OTP banka Hrvatska d.d. (купац). Продавац за овим документом дефинисану цену, чија је висина одређена у одељку 3 Уговора, врши пренос свог укупног досадашњег власништва над свим акцијама циљног друштва. То укључује власништво над 170.317 обичних акција које продавац поседује у друштву Banco Popolare Croatia d.d, а што чини 98,99% капитала циљног друштва у обичним акцијама, као и 16.845 преференцијалних акција циљног друштва, што представља 92,55% преференцијалних акција друштва Banco Popolare Croatia d.d. Достављени документ који је Комисији приложен у оригиналу и његовом преводу овереном од стране сталног судског тумача за енглески језик, прихваћен је као валидан правни основ спровођења ове пословне трансакције.. Њеном реализацијом купац стиче власништво над 98,99% удела у капиталу хрватског друштва Banco Popolare Croatia d.d, на који начин стиче и непосредну контролу над овим (овде циљним) друштвом, у смислу члана 17. став 1. тачка 2) Закона.

Приликом дефинисања релевантног тржишта производа/услуга, подносилац пријаве поступио је на исправан начин када је пошао од основне делатности како стицаоца контроле, тако и друштва над којим се овом пословном трансакцијом та контрола успоставља. Оба релевантна друштва јесу реални учесници у обављању банкарских послова и то широког спектра таквих послова, што значи да ни једно од ових друштава не представља уско специјализовану банкарску организацију. При томе, стицалац контроле учествује у банкарској активности и на нашем националном тржишту – преко друштва OTP banka Србија a.d., док циљно друштво није учесник на домаћем банкарском тржишту. У односу на те чињенице, као и досадашњу праксу рада Комисије оличену у њеним одлукама о концентрацијама у банкарском сектору, подносилац пријаве сматра и предлаже да се као релевантно тржиште производа у овом поступку определи тржиште пружања (свих врста) банкарских услуга. Комисија је овакав став подносиоца пријаве оценила исправним, као и изнете разлоге због којих подносилац сматра да у конкретном случају није потребно тржиште банкарских услуга као генеричко тржиште, додатно атомизирати и уситњавати на ужа релевантна тржишта производа, односно ужа тржишта дефинисана према појединим врстама банкарских услуга. Чак и ако би се у конкретној ситуацији поступило на такав начин, то не би утицало на оцену предметне концентрације, из разлога што циљно друштво како је већ констатовано, нема никакав облик присутности на тржишту Републике Србије. Због тога ће удео циљног друштва на националном тржишту Републике Србије после концентрације бити једнак нули, без обзира на ширину дефиниције релевантног тржишта производа, односно тржишни удео стицаоца контроле (заправо са њим повезаних друштава која су регистрована и активна у Републици Србији), након спровођења концентрације, на тржишту Србије остаће непромењен у односу на стање пре реализовања ове концентрације.

У погледу релевантног географског тржишта, подносилац пријаве предлаже да се овај аспект релевантног тржишта одреди на начин да обухвати целокупну територију Републике Србије. Овакав предлог подносиоца пријаве Комисија је у целости прихватила. То из разлога што није утврђено ни сагледано постојање било које врсте баријера у односу на банке регистроване и активне у Републици Србији, а у погледу њихових могућности да своје услуге понуде и пласирају на било којем делу државне територије.

За илустрацију актуелне тржишне ситуације и структуре банкарског тржишта Републике Србије, подносилац пријаве искористио је доступне податке који се односе на висину банкарске активе појединих пословних банака које послују у Републици Србији. Комисија сматра да је банкарска актива добар и прихватљив параметар за позиционирање појединих банака које су учесници на српском банкарском тржишту. Ове податке квартално обрађује и објављује Народна банка Србије, а према истима је у периоду јули-септембар (трећи квартал) 2013. године у Србији пословало 30 банака. Све пословне банке рангиране су према висини банкарске активе, а из односа новчане вредности банкарске активе појединачне банке и укупне вредности банкарске активе, подносилац пријаве израчунао је и Комисији доставио процентуалне тржишне уделе појединих банака. Применом овог критеријума за рангирање банака, на првом месту налази се Banca Intesa A.D. (тржишни удео од 20,4%), а следе: Комерцијална банка (16,9%), Unicredit Bank Srbija (12,1%), Societe Generale banka Srbija (10,2%), Raiffeisen Bank (9,8%). Ових 5 банака на основу коришћења показатеља банкарске активе, има заједнички тржишни удео од близу 70%. ОТП banka Srbija као домаће банкарско друштво које је повезан са подносиоцем предметне пријаве, према показатељу висине банкарске активе рангирана је на 18 месту међу српским банкама и достиже тржишни удео од 1,9%. Из разлога који су већ наведени, а односе се на изостанак активности циљног друштва на банкарском тржишту Републике Србије, наведени удео овог друштва ће и након спровођења концентрације остати непромењен. Последњих 10 ранжираних банака по овом критеријуму (Marfin Bank, Srpska Banka, Findomestic banka, KBM Banka Kragujevac, JUBMES Banka, KBC Banka, Opportunity banka, VTB Banka, Dunav banka, Jugobanka) има појединачни тржишни удео од 1,1% до 0,1%, односно заједнички тржишни удео свих банака из ове групе износи тек 6,1%. Сви претходно наведени подаци, индикују закључак да су на банкарском тржишту Републике Србије присутни учесници изразито различите појединачне снаге.

Комисија констатује да подаци које је доставио подносилац пријаве, а односе се на то колики удео стицалац контроле преко свог повезаног друштва у Србији (ОТП banka Srbija), постиже на појединим уже дефинисаним релевантним тржиштима (кредитна, односно депозитна активност и у оквиру сваке од њих посебно у пословању са становништвом, односно привредом), имају само општи информативни карактер. Разлог оваквом становишту Комисије јесте тај, да је у предметном поступку предложена и усвојена дефиниција релевантног тржишта производа/услуга као најшира могућа (тржиште пружања банкарских услуга), у односу на коју чињеницу анализирање било којих аспеката уже одређене банкарске активности релевантних тржишних учесника није нужно.

Осим у Републици Србији, предметна пријава је према информацијама које је њен подносилац доставио Комисији, пријављена и надлежним телима за заштиту конкуренције Украјине, Црне Горе и Републике Хрватске. Како се пријављена концентрација спроводи између друштава активних на територији Републике Хрватске, то су и ефекти њеног спровођења превасходно везани за територију те државе. Подносилац пријаве и стицалац контроле над циљним друштвом, након његовог преузимања, нема планове који се односе на инвестиције у истраживање и развој у Републици Србији, а у вези су са реализацијом ове концентрације.

ОТР група којој припада и чији је члан подносилац ове пријаве, представља једну од водећих банкарских организација у подручју Централне и Источне Европе, у којем региону послује са око 1500 пословних јединица преко којих „сервисира“ око 12 милиона клијената. Ова, несумњиво моћна банкарска група, стратегију свог средњорочног, као и дугорочног развоја базира на сталном истраживању прилика за додатно улагање у овај регион, темељом оцене да капацитети групе у њему нису оптимално развијени, са чим у вези постоји потенцијал за даљи развој. Током протеклих 8 година присуства ОТР групе у Републици Хрватској, њен портфолио услуга значајно је унапређен и проширен, али стицалац контроле у границама државе у којој се ова концентрација спроводи, и даље представља банку средње величине. Процена је подносиоца пријаве да ће управо спровођење ове концентрације ојачати његову позицију у Републици Хрватској, а посебно у региону Загреба и Славоније, где су капацитети стицаоца контроле слабије развијени. Након што пријављена концентрација буде спроведена, стицалац ће поседовати 130 пословних јединица и више од 150 банкомата, што ће му омогућити да пружа услуге високог квалитета за око 440 хиљада клијената. Друштво над којим се овом концентрацијом успоставља контрола од стране подносиоца пријаве, представља малу банку на хрватском банкарском тржишту са тржишним уделом од свега 0,56%, на основу чега је рангирана као 14. банка по величини у Републици Хрватској. Постојећа пословна мрежа циљног друштва јака је управо на местима где је стицалац контроле над овим друштвом слабије присутан, а то је северни део Хрватске. Попуњавањем такве територијалне „празнине“ у погледу своје тренутне присутности и географске размештености на читавом простору Хрватске, подносилац пријаве ће стећи додатних близу 60 хиљада нових клијената, који су пре спровођења ове концентрације клијенти циљног друштва. Истовремено, мотиви продавца и матичне компаније циљног друштва да приступи спровођењу предметне трансакције, опредељени су проценом да би циљно друштво без реализације предметног повезивања, било суочено са ризиком свог потенцијалног банкротства и потешкоћама у одржавању свог даљег успешног пословања на хрватском банкарском тржишту.

Будући да се ова трансакција како је већ истакнуто, одвија на тржишту Републике Хрватске, то ће се непосредни позитивни ефекти њеног спровођења на потрошаче, превасходно осетити на територији Хрватске, у смислу боље покривености читаве њене територије пословним јединицама учесника ове концентрације. То даље значи и већу доступност релевантних (банкарских) услуга потрошачима, али не само у географском, већ и у асортиманском и квалитативном смислу. Посредно, јачање пословања ОТР групе у Републици Хрватској, може се позитивно одразити и на Србију, с обзиром на међусобну

повезаност ОТР групације. Наиме, успешно пословање и развој једног члана групе, може се посредно одразити на целу групу, у облику веће доступности капитала, као и могућности за даље инвестирање у ширење пословања, подизање квалитета услуга и иновација.

На основу коришћења и анализе свих, од стране подносиоца пријаве достављених података и информација са којима је Комисија располагала, а који су сматрани значајним за доношење исправне одлуке Комисије у овом поступку, закључено је да спровођење предметне концентрације не доводи до битног спречавања, ограничавања или нарушавања конкуренције на тржишту Републике Србије, или било ком његовом делу, а нарочито стварањем или јачањем доминантног положаја, односно да се у конкретном случају ради о дозвољеној концентрацији, па је стога одлучено као у диспозитиву.

Поука о правном леку:

Ово решење је коначно у управном поступку. Против овог решења може се поднети тужба Управном суду у року од 30 дана од дана достављања решења.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Весна Јанковић